

Napli Hírlap

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj Sibiu

Dr. VUCHETICH ENDRÉ vezetésével

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 84.
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felnépszerűsítő

Gibraltári alagut

spanyolországi Cadizban hatalmas gyászoló költött temették el a napokban elhunyt Jevenois generális. Az ő neve a nagyvilág számára sem ismeretlen, Jevenois generális körülbelül tizenöt esztendővel ezelőtt egyarányu tervvel lépett a nyilvánosság elé. Arról beszélt, hogy a gibraltári tengerszoros alatti alagutat építik. A terv távolról sem volt műkedvelői képezetű, mert Jevenois generális elnöke volt annak a bizottságnak, amelynek egy ilyen építkezés részleteivel foglalkoznia kellett volna. Már meg is történtek azok az előkészületek és vizsgálódások, amelyeket spanyol és brit mérnökök végeztek, sőt furógépeket is állítottak fel a spanyol mint a marokkói partokon a köztérrel megvizsgálása céljából. Abban az időben Primo de Rivera állott a spanyol kormány élén és a legnagyobb figyelmével kísérte a világgraszolóan érdekes tervet. Újabb bocsátott a bizottság rendelkezésére, hogy a terv bevezetése végső mélysegrészeket, vizslati robbantásokat és egyéb munkálatokat eszközöljenek. 1927-ben olyan határozott formát öltöttek a vizsgálódások és előkészületek, hogy Jevenois generális már véglegesítést küldhetett Madridba a tervezett munkálatok végrehajtásáról. Az alagut építését a tengerszoros tőbb részében kellett volna megkezdeni egészen közelebb a tenger felé, ahol a két part közötti távolság mintegy kilóméter, a tenger mélysége pedig csak száz méter. A munkálatok megkezdését úgy gondolták, hogy száz méter mélységben a tengerfenék aljára építsék a csövet helyeznek el, az egyiket sínekkel szerelve, a másikat pedig kisebb gépkocsik számára hasznosítva. Ez a terv a világforgalom szempontjából a legfontosabb jelentőségű volt. Mert így Spanyolország a világközi forgalom egyik központja lett volna és hogy összeköti Európát és Afrikát. Viszont Spanyolország kiinduló állomása lett volna mindazoknak a kereszthajóknak, amelyek Kairóba, Dakarba, sőt a legteljesebb pontjához ágazhattak volna el.

Az építkezés megkezdése előtt kitört a spanyol polgárháború, az azt követő gondderhes években pedig már lehetett megvalósítani ezt a szenzációs tervet. Erdélyben, hogy amikor annak idején a mérész gondolkodni kezdett a tervről, nagy port vert fel egy Anglia, Franciaország közvéleményében. Sem a hatalmas afrikai birtokokkal rendelkező Franciaország, sem a Gibraltárt bírláló Anglia számára nem volt közömbös egy olyan szárazföldi kapcsolat létesüljön a világközi csomóponton, amely fölött a hatalmat és ellenőrzést Spanyolország gyakorolja. Másrészt azonban Franciaország számára nagyon is előnyösnek mutatkozott, hogy rövid és teljesen biztonságos ut álljon rendelkezésre afrikai birtokaira szállítandó csapatok részére, ezért a spekuláció s az üzleti mesterkedés, mint mindig idején a Suez csatorna építése alkalmával. A francia kormány a nagybankokra támaszkodva, jelentős költséget ajánlott fel Spanyolországnak, hogy az anyagok szállítását a szűz jövedelemmel kecsegtető vállalkozásban vállalja.

Herriot csakhamar megjelent Madridban, hogy az afrikai kérdésekről tárgyaljon és kiszakozzék a francia bankoknak Spanyolországon való átvonulását. Azonkor Franciaország további anyagi támogatásra volt hajlandó abban az esetben, ha a spanyolországi szélesebb szintű európai távra építik át és így megteremtődik az út az északi és déli hálózat között. Az akkori tárgyalások nem vezettek eredményre, de Franciaország erőfeszítései mindenesetre megmutatták, hogy egyáltalában nem kömbös ezzel a kérdéssel szemben. Anglia ugyanakkor mindenáron arra törekedett, hogyha már nem lehet ezt a tervet megvalósítani, de legalább is része legyen a vállalkozásban. Ennek híján az építendő alagut nemcsak a brit világbirodalom szempontjából jelentett versenyt, hanem a hajóforgalmat befolyásolt Afrikában is, nem beszélve arról, hogy Gibraltár tőzomszedságában esetleges stratégiai veszedelemeket is jelentett a spanyol vállalkozás.

A gibraltári alagut tervét tehát tizenöt esztendővel ezelőtt nem valósíthatták meg. De azért a probléma nem szűnt meg jelentőségét, sőt ma még időszerűbb, mint valaha. Minél jobban tudatára ébred Spanyolország afrikai világlátása és kulturálműveltsége, annál inkább előtérbe lép ismét a gondolat, hogy támaszpontjait megerősítse. Ez pedig úgy valósítható meg a legteljesebben, ha közvetlen kapcsolatot létesít az anyaország és afrikai

birtokai között. A gibraltári alagut megépítésének gondolatát tehát a legnagyobb mértékben időszerű. Újabb megalkult a bizottság és Spanyolország a munkálatokat azonnal meg is kezdi, amint arra saját erejéből képes lesz.

Abban ugyanis megegyeznek az összes vélemények, hogy bármilyen áron is, de csakis egyedül kell megépítenie Spanyolországnak az előjövendő idők eme legfontosabb forgalmi központját.

Bolsevisták és pénzszűkek egy gyékényen

Husz évre szóló segélynyújtási egyezmény Anglia, Amerika és Szovjet-orszország között

Molotov szovjet külügyi népbiztos az elmúlt napokban Londonban és Washingtonban tárgyalt. A megbeszéléseket angolszász politikai körök a legnagyobb titkolózással kísérték és csak Molotov távozása után adták ki szűkszavú jelentéseket az angol-szovjet, illetve amerikai-szovjet megállapodásokról. Az első benyomás és tárgyalásokkal és állítólagos megegyezésekkel kapcsolatban az, hogy a Szovjetunió, megint katonai helyzetén segítő, egyre fokozódó nyomást igyekszik kifejteni az angol és északamerikai szövetségesekre bizonyos katonai és gazdasági engedmények, illetve újabb segélynyújtások kikísérésére. Moszkva, mely nem is oly lejutó véleményül vált az angolszász plutokráciáról és a nyugati kapitalizmusról, most nem állal az angol és amerikai nagytőkék és pénzemberek mankójára támaszkodni. Molotov személyesen tárgyalt Churchill brit miniszterelnökkel és Roosevelt elnökkel, Amerika háborújának értelmi szerzőjével s a moszkvai lapok vezető helyen méltatják a tárgyalások jelentőségét, — ugyanazon a vezető helyen, melyen annakidején az angol kasztrendszert ostorozták, a londoni kizsákmányoló politikát bírálták és a jenkai gazdasági önzést és öncélúságot ósárolták. Változnak az idők és változnak az emberek. Moszkva most egy gyékényen áru az angolszász plutokráciával s ezen a gyékényen nem kisebb dolgot, mint az emberiség szabadságát és a keresztény civilizációt bocsátják áruba. Molotov londoni és washingtoni tárgyalásai és megállapodásai még inkább kidomborították annak a nagyszabású európai szabadságharcnak jelentőségét, melyet Hitler és Mussolini seregei a szövetséges haderők segítségével Moszkva, London és Washington önkényuralmi célkitűzései ellen folytatnak.

Anglia és Amerika elárulták a keresztény civilizációt

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírközlő szolgálat közlése szerint Eden brit külügyminiszter bejelentette az alsóházban, hogy Anglia és a Szovjetunió szövetségi szerződést kötött egymás kölcsönös megsegítésére a háboru után „a tengelyhatalmak bármilyen támadása” ellen.

A tárgyalások megejtése céljából Molotov szovjet külügyi népbiztos Angliában tartózkodott, majd az együttműködés kérdéseinek megbeszélésére repülőgépen az Északamerikai Egyesült Államokba utazott

ahol Roosevelt elnökkel folytatott megbeszéléseket. Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda. A brit hírközlő szolgálat washingtoni külföldi tudósítójának távirati jelentése beszámol a Fehér Ház szóvivőjének nyilatkozatáról. A Fehér Ház szóvivője kijelentette, hogy Roosevelt elnök és Molotov szovjet külügyi népbiztos egymással folytatott megbeszéléseik során „a háboru utáni biztonság és a béke megőrzése érdekében /kifejtendő amerikai-szovjet együttműködés tekintetében” megállapodásra jutottak.

Kétértelmű kijelentés a területi követelések elejtéséről

A Német Távirati Iroda értesülése szerint Eden brit külügyminiszter bejelentésében kifejtette, hogy az angol-szovjet kölcsönös segélynyújtási egyezmény érvénye a háboru befejezésének napjától kezdve husz évre terjed. Eden hangoztatta, hogy ugy Anglia mint a Szovjetunió kötelezi magát, hogy semmiféle területi követelést nem támaszt. (Eden e kijelentése homályos. Nem tűnik ki belőle, hogy az angolszászok és a Szovjet közötti területi

letégenyítés kiküszöböléséről van szó, vagy a szerződés feleken kívülálló területeire vonatkozó követelésekről. Végeredményben ez a „megállapodás” nem oszt s nem szoroz, mert csak papiroson létezik, a háboru kimenetele ugyem teszi majd időszerűvé London és Moszkva e „kötelezettségeit”, mert a szovjet-angolszász vereséget ily erőfeszítések sem akadályozhatják már meg.)

A szerződés árulást igyekszik leplezni

Az Oroszország és Anglia, valamint Amerika között létrejött szerződés ügyében berlini politikai körökben kijelentették, hogy ez nem lepte meg a tengelyhatalmakat. A szerződés az angolszász hatalmak egyáltalán nem igazolja, hogy Szovjetországnak azt a félelmét igazolja, hogy Szovjetországnak nem folytatja végig a háboru, hanem kiugrik a szövetségéből. Az egész ügynek inkább propagandisztikus jellege van és igyekszik leplezni azt az árulást, mellyel Anglia és Amerika Európát kiszolgáltatta a bolsevizmusnak.

ezt a pontját a Szovjetunió nem fogja betartani, amint ezt a mult számos példája igazolja. Moszkvában ravaszul mindig különbséget tettek a szovjet kormány és a Komintern között. A külföldi propagandát a valóságban ugyanis nem a moszkvai kormány, hanem a Komintern végzi. Amikor a multban emiatt többször panaszt emeltek Moszkvában, Sztálinék mindenkor azzal védekeztek, hogy a Komintern működése teljesen független a moszkvai kormánytól. Berlini politikai körökben végül hangsúlyozzák, hogy az angolszász hatalmak és Szovjetországnak között kötött szerződés semmitsem változtat a háromhatalmi egyezmény államainak politikai és katonai helyzetén.

A szerződés egyik pontja szerint az érdekelt államok kötelezik magukat, hogy nem avatkoznak bele egymás belső ügyeibe. Nyilvánvaló, hogy a szerződésnek

Eden tagadja a titkos záradékokat

A Német Távirati Iroda egy újabb Stockholmból származó értesülése arról ad hírt, hogy Roosevelt elnök és Molotov megbeszéléseibe belevonták Harry Hopkins kölcsön- és bérbeadási szakértőt is. A katonai jellegű tárgyaláson résztvett Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere is.

A kongresszus mindkét háza jóváhagyta a szovjet-amerikai egyezményt. A szerződésnek állítólag nincsenek titkos záradékai.

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírközlési szolgálat értesülése szerint Eden brit külügyminiszter az angol alsóházban bejelentette, hogy a most nyilvánosságra hozott Fehér Könyvben benne foglaltatnak mindazok a kötelezettségek, melyeket Anglia és a Szovjetunió a szóban forgó szerződésben vállalt. Eden a maga részéről hozzáfűzte nyilatkozatához azt is, hogy a szerződéses megállapodásnak nincsenek titkos záradékai és nem kötöttek külön egy titkos egyezményt sem.

AZ EGYEZMÉNYT MOSZKVBAN RATIFIKÁLKJÁK

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: A newyorki rádió most közölte, hogy Molotov május 25 és június 4 között Washingtonban tartózkodott. Az

Egyesült Államok fővárosában való jelenlétét a legnagyobb titokban tartották. Az utólag kiszivárgott hírek szerint Molotov és Roosevelt megbeszélésein résztvett Marshall tábornok és King tengernagy, valamint Hull külügyminiszter is. A Reuter ügynökség jelentése szerint az egyezményt, mely május 26-iki keltezéssel bir, legközelebb Moszkvában ratifikálják.

KALININ ÜDVÖZÖLTE AZ ANGOL KIRALYT

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: A moszkvai rádió közölte, hogy a Szovjetunió és Nagy-britannia között létrejött szerződés alkalmából táviratváltás volt az angol király és Kalinin között.

KÖLCSÖNSZERZŐDÉS IS LÉTESÜLT

A Német Távirati Iroda washingtoni jelentése szerint Szovjetország és az Egyesült Államok között a katonai és politikai természetű szerződésen kívül kölcsönszerződés is jött létre, amelyet Amerika részéről Hull külügyminiszter, a Szovjet részéről pedig Litvinov washingtoni szovjet követ írt alá. A megállapodás olyan természetű, mint az, amelyet Amerika Angliával és Kínával kötött. A szerződő államok kölcsönösen ígéretet tesznek, hogy a háború után is együttműködnek a liberális gazdasági viszonyok helyreállítása érdekében.

Iskoláink életéből

Évzáró ünnepélyek a Tarnava Mica-Kisküküllő megyei hitváltásos iskolákban és az aradi katolikus fiúiskolában

Tarnaveni-dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Most tartotta évzáró vizsgáját és ünnepélyét a Tarnaveni-dicsőszentmártoni református elemi iskola. A délelőtti istentiszteleten Bíró Sándor lelkész igehirdetésében megragadó erővel mutatott rá a hitvallásos iskola Istentől nyert rendeltetésére. Gyermkeink nevelése és tanítása, vagyis iskoláink fentartása — mondotta — éppen olyan Istentől nyert parancsa Egyházunknak, mint az Ige hirdetése. Minden áldozat, amit iskoláink fentartására fordítunk nem eltékozik kincs, hanem a legjobb befektetés, mert gazdag gyümölcsöt fog teremni gyermeink életében.

Csak az a tudomány és ismeret szolgál javára a léleknek, amelyet megszentelt a hit és az emberiség szolgálatába állít a krisztusi szeretet.

A mi templomunk egybeépült az iskolával, gyermeink minden reggel tanulás kezdetén istentiszteleten vettek részt. Istenhez könyörögtek. Az iskola melletti templom a földi élet alakítására vonatkozó hitünk jelképe, az eljövendő boldogabb világ alapja. Ezt az emberibb világot az az ifjúság fogja felépíteni,

A Tarnaveni-dicsőszentmártoni magyarság adománya az unitárius iskolának

A Tarnaveni-dicsőszentmártoni unitárius elemi iskola évzáró ünnepélyét is most tartották meg a templomban. Az ünnepséget gyülekezeti ének vezette be, utána Lukács Sándor lelképásztor imádkozott. Ezt követően a növendékek kara adott elő számokat. Szavaltakkal szerepelt Szabó Juliska ötödik osztályos, Szász Károly hatodik osztályos, Jung Magda és Szabó András harmadik osztályos tanulók. Török János igazgató tanító vázolta a lezárt iskolai év történetét és buzdítást adott a tanulóknak. Czikra Erzsébet és Szabó Anna hetedik osztályos növendékek a „Bucsu az iskolában” című költeményt szavalták.

A Tarnaveni-dicsőszentmártoni magyar társadalom áldozatkészsége lehetővé tette, hogy számos tanulót megjutalmazzanak. Lukács Sándor lelkész elismerő szavakkal beszélt Török János igazgató-tanítónak az ifjúság eredményes nevelése terén elért munkájáról. A gyülekezet befejezésül elénekelt az „Erdős várunk nekünk az Isten” kezdetű zsoltárt.

Évzárás az aradi római katolikus fiúiskolában

A tanév befejezése alkalmából az aradi római katolikus fiúiskola növendékei a Minorita-Kulturház nagytermében tartották meg évzáró ünnepélyüket. Szavlatok, tánc- és énekszámok, valamint színdarabokból álló műsor keretében mutatták be a kis elemisták tudásukat és ügyességüket a szép számban megjelent közönségnek. Sikeresen szerepelt az ünnepélyen az iskola színharmónika-gyűjtése is. Németh Kálmán igazgató ismertette a tanév lefolyását, beszámolt az iskola szegény tanulóinak téli felruházásáról és jövőben való segélyezésük terveiről, majd felhívta az osztályonként az elért eredményeket. Eszedint az iskola összes növendéke közül csupán nyolc-nak volt osztályt ismételnie így a tanulók 97%-a sikeresen végezte a tanévet. Az ünnepély másik részét a

amely a tudomány mellett Krisztust hordozza szívében.

A vizsga délután három órakor kezdődött a szülők és érdeklődők nagy számának jelenlétében, amikor hetvennyolc mosolygó arcú gyermek tett bizonyosságot az elmúlt iskolai év komoly munkájáról. Bőjthe Jolán igazgatónő és Demeter Ákosné tanítónő a mai időnknek megfelelő komoly lelkiismeretes munkát végeztek. A szokásos évi jutalmazások ezuttal elmaradtak, mert

az eredetileg erre szánt összeget a szegénysorsu tanulók részére hat hónapon át fentartott iskolai étkezdére fordították.

Féléven keresztül huszonöt gyermek kapott naponta egy-egy pohár tejet és egy egy szelet kenyeret. Az évzáró ünnepélyen Bőjthe Jolán igazgatónő jelentésében az elmúlt iskolai év fontosabb eseményeiről számolt be, majd a gyermekek szavatait és az iskolai énekek számai következtek. Az évzáró ünnepélyen nyílt meg a növendékek gazdag anyaggal felszerelt kézimunka kiállítására is.

ÉVZÁRÓ SAUCA-SZŐKEFALVÁN, GANESTI-VÁMOSGÁLFALVÁN

A Tarnava-mica-Kisküküllő megyei Sauca-Szőkefalva és Ganesti Vámosgálfalva község református elemi iskoláiban tartott évzáró ünnepély mindkét helyen istentisztelettel kezdődött. Sauca-Szőkefalván Nagy Domokos lelkész beszédében nagy elismeréssel szólt Szikszay Jolán tanítónőről. Hasonló tartalmú beszédet mondott Ganesti-Vámosgálfalván Bitay Pál lelkész, aki kiemelte az ottani felekezeti tanító lelkes és odaadó munkáját. Mindkét helyen gyülekezeti énekkel zárult az ünnepség.

... ÉS CUSTELNIC-CSÜDÖTELKÉN

Custelnic-Csüdötelken a református elemi iskola évzáró vizsgáját a tanulók és szülők közénéke nyitotta meg, majd Pethő Mihály lelképásztor biblia-magyarázatot mondott. A jól megszervezett gyermekkar énekekkel, több tanuló pedig szavaltakkal szerepelt a műsoron. Pethő Mihály lelkész beszédében szorgalmas munkára bírta fel az ifjúságot. Az ünnepség közénékekkel fejeződött be. (Sz. I.)

zárda helyiségében tartották meg, ahol Németh Kálmán igazgató a jövő tanévre vonatkozó tudnivalókat közölte a megjelent szülőkkel és érdeklődőkkel. Itt említettük meg, hogy az iskola igazgatósága hivatalos órát délelőtt 9—12 óra között a zárda elemi iskolai irodában tartja és szívesen áll az érdeklődők rendelkezésére.

Az iskola tizenkét jó magaviseletű és előmeneteli tanulója kapott ezután 300—300, illetve 200—200 leje jutalmat, mely összegeket Apponyi Gyula és neje, valamint Kárpáti Béla adományozták. A Kölcsey-egyesület idén is megrendezte az intézet III. és IV. osztályu tanulói számára a boldogult Schill József emlékére alapított fogalmazás-versenyt, melynek nyolc nyertese szintén pénzjutalomban részesült.

Öt perces gazdasági földrajz

A Kercs-félsziget és környéke

Aki Kercs félszigetének meredek tengerpartján, szabadon elláthat a sima tengerszorosra, arról néhány kilométernyire kiemelkedik a vízbióman félsziget és egyre lapályosabban belevész göttes területbe. A Kuban folyó a Taman félsziget nagy részét öblökké és mocsarakká változtat. Jenilake nevű előhegység és a tamai földnyelv az Azovi tengernek alig négy kilométernyi szél folyása van a Fekete tenger felé.

A Don folyó, amelyet messze fent Rostovnál német csapatok régen átvágtak, az Azovi tenger ömlik. A Don folyónak beljé ömlő óriási víztől nélkülül az Azovi tenger már régen elhomokosodott szárazfölddé vált volna. Mindaz az áru, ami a Doneczen hajórakományként jön, utját az tengeren és a kercsi tengerszoroson keresztül tartja.

A szovjetek a maguk nagyvárosi hőbortjába kercsi tengerszorosot gyakran hasonlították Götárhoz és Szuhez. A hajdankori népek nemcsak konstantinápolyi Boszporust ismerték, hanem földszoros is ilyen néven emlegették és pedig Boszporusnak. Csak az újabb korban kapta a tengerszoros nevet.

A tamani földnyelv mögött terül el a Kuban-let, amelyet oroszul Kubanjszka Oblajsztnak. Nagysága Svájc kétszeresével ér föl. Ez a Joga folyócska, keleten a sztavropoli fensík és len a Kaukázusi hegység határolja. A Kuban-leten századokon keresztül lakoztak a kubani kozák. Ezek sehogysen akartak behódolni a bolsevizmú és valamennyi polgárháborúban, amely a szovjet megbuktatására törekedett, résztvettek. Igen szívesek ezért az életükkel. Ugyancsak szembetűntek a szovjettel akkor is, amikor birtokait kolchoz akarta tömöríteni. Ezért a kommunisták igyekeztek kiirtottak közülük. 1933-ban aztán a kubanizáció életben maradt tagjait a szovjet elszállított messze északra és ott telepítette le őket a Kercs-területre, hogy ott a nekik szokatlan éghajlat elpusztítsanak.

A Kuban-területen a Szovjet kommunisták telepített le. Ezen a területen újabban nagy erőtlenket fedeztek föl és kiolajfúrásokat is végeztek. Ezek a műveleteket Sztalin már a neki megfelelő pesekkel végeztette. A területen levő városok földésnek indultak. A Kuban-terület fővárosa, Jerikrinodar, amelyet a bolsevikok átkezesztettek Kuznodarnak, ma már 200.000 lakossal bir. Körülül hetvenöt kilométerrel délebbre fekszik Maikop, az azelőtt nyomorúságos kis falucska volt, ma pedig nagyváros. Ezt a fejlődést olajtelepeknek köszönjük. A szovjet által kidolgozott termelési tervnek Maikopnak évente öt millió tonna kőolajat kell szolgáltatnia. Tuapsze kikötő, amely azelőtt inkább csak a geri fürdő volt, elszállító helye nemcsak a maikop, hanem a Kaukázusi hegységtől származó olajjal is.

A Kuban-terület értelei, amelyek gazdagságban, olomban, cinkben és mangánban, arra bírta a Szovjetet, hogy ezt az azelőtt tisztára mezőségi területet iparosítsa. Sok hadfelszerelési gyárat állítottak ott fel. A mezőgazdaságot annyira elnyagolták, hogy annak termékei alig elégségesek az öt milliónyi lakosság táplálására.

Ennek az iparvidéknek az északi határa Vorosilovszk városa, amelynek azelőtt Sztavropol volt a neve. Lakossága 30.000 lélek. A Kuban-területen a génte óriási mezőgazdasági termelési felesleg van, amely mind nagy sztavropoli gabonacégek útján ment tovább. Az iparosítás következtében a gabonacégek megszűntek, raktáraikat hadfelszerelési és tiltszóvó gyárakká alakították át. Ez a Vorosilov körülbelül 350 kilométernyire fekszik keletre Kercstől.

Amikor annak idején a szovjetek a Krim-félszigetről visszavonultak, első szükségállomásuk a Tamanszka falu volt, amely szemközt fekszik Kercsrel. A szovjetek következő állomásai voltak Kuban Anapa, Novoroszijesz, majd Tuapsze. A kaukázusi tengerparton ezeken kívül még egész sor kis kikötő van. A kikötők mögött emelkedik a barátságos talan a Kükázusi, amelynek vidékén nincsen vasúti német bombázás céljai egymásután voltak Tamarszka, Anapa, Novoroszijesz és Tuapsze. Elpusztították a kikötőberendezéseket és az emelő darukat. Ezeket ezeket a kikötőket nagyobb hajók számára használhatatlanná tették. A szovjetek nehézségeit okozza az a körülmény, hogy vasúti összeköttetés csak Novoroszijesz mögött vannak.

HIRESK

Timisoara-i szerkesztőség és kiadóhivatal:

L. Piata Bratiannu 3. Telefon: 28--10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclama hirdetőirodában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17--11.

Aradi szerkesztő: Babucay György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyedévre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei. Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.— pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő. Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30 fillér. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes előfizetési díj kétszerese

A zenei tehetség felismerése

Napjainkban már csodálatos biztonsággal lehet megállapítani bárki zenei képességeit, ki tudjuk választani egy gyermekcsoportból azt, hogy kiben bujkál egy Caruso, egy Burmester, vagy egy Toscanini tehetsége. Ez a kiválasztó képesség nagy jelentőséggel bír egy zenei pedagógiában, mint az egész zenei életben. Sok gyermeket pótcélul halálra kineznek azzal, hogy mindenáron valamilyen hangszert akarnak vele megtanulni, pedig egyáltalán nincsen semmi zenei tehetsége, vagy ha tud is valamit, képessége jóval a közepesnél gyengébb. Az ilyen gyermeket nem szabad zenevel kinezni, mert ugyanis meddő marag minden igyekezet. Egy francia zenetanár tíz esztendő alatt tízezer ember zenei képességét vizsgálta meg hat évtől hatvanhat éves korig. A vizsgálat merőben új és érdekes eredményeket hozott. Mindenekelőtt megállapítást nyert, hogy a kivételes zenei tehetség már nagyon korán jelentkezik és az ilyen tehetséggel már fiatalabb kortól kell foglalkozni. A zenetanár egyik alkalommal egy tízezer éves fiúra akadt, aki mindenáron hegedűni akart tanulni, de szülei szegények voltak. A kis fiú zeneakadémiára került és tíz esztendő múlva már egy híres szimfonikus zenekar karmestere volt. Egy hatvanéves asszony viszont nagyszerű zeneszerzői tehetség volt, anélkül, hogy tudott volna e képességéről. Csak annyit tudott, hogy minduntalan melódiák keringenek az agyában, amelyeket ha kottát ismerne, papírra vetne. Erre a nem nehéz műveletre meg is tanították és hatvanéves asszony közkedvelt, komolyan méltányolt zeneszerző lett.

Előfordulnak azonban ellenkező esetek is. Egy fiatal leány, anyja mákacs ösztönzésére már öt esztendőig gyúrta a szecuséltlen zongorát. Nagyszabású el is sajátította a technikát, a zenei vizsga során azonban kiderült, hogy annyi tehetsége sincsen, mint egy süket fájdalom. Így hamarosan véget érték a leckék, a leány végtelen boldogságára, aki csakhamar férjhez ment és ma még a rádióból sem akarja hallani szörnyű kinezését, a zongorát.

A modern zenei tehetségvizsgálatnak továbbá pontossággal meg kell ajánlani a képességek irányát is, nehogy végtelen tévedések történjenek. Lehet valaki közepesen aluli hegedűs, de egy Beethoven zenei elhivatottsága lakozhat benne. Vagy lehet valaki egy Salapin anélkül, hogy fogalma volna az összhangtanról. A tehetség igazi irányát kell tehát leelőször megállapítani. Ezek a módszerek ma már jóval vannak és a legfontosabbban meg lehet állapítani, hogy zenei tehetség esetében kinek mi az igazi elhivatottsága.

Hadbavonult köztisztviselők helyzete. Bucurestiből jelenti a Rador: A most tartott minisztertanácsban Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök reámutatott arra, hogy a hadbavonult vagy mozgósított köztisztviselőknek meg kell szerezni azt a megnyugtató támaszt, hogy harctéri szolgálatuk nem jelent hátrányt előléptetésük szempontjából. Ezért úgy határoztak, hogy az üresedésben levő állásokat csak a hadbavonultak hazatérése után töltik be véglegesen. Az előléptetésnél is kedvezményben részesülnek majd a hadbavonultak.

Tanévzárás a devai katolikus elemi iskolában. A devai római katolikus elemiiskola évvégi ünnepélyt a ferencrendiek kolostorának disztermében tartották. Az iskola bucsuzó növendékei nevében Sövényfalvy Klára VII. osztályos tanuló mondott köszönetet az intézet két derék tanítónőjének, Bereczky Iónának és Jaczóné Harsányi Valériának, valamint a ferencrendi atyáknak. Az elmúlt tanévben az intézetnek összesen 44 fiú és 44 leány növendéke volt; a tanítás összevont osztályokban történt — két csoportban. (I.—II.—III. osztály Bereczky Ióna, a IV.—VII. osztály pedig Jaczóné Harsányi Valéria vezetésével). Az intézet hitoktatója: P. Mészáros György.

— Egészségügyi razzia Lugoj-Lugoson. A Lugoj-lugosi egészségügyi hatóságok a rendőrség közreműködésével nagyszabású egészségügyi razziat tartottak a városban, mely alkalommal tizenhárom csavarzó leányt és két fiút előállítottak a rendőrségen. Három leányt sürgősen kórházba kellett utalni. A csavarogók ellen eljárás indítottak.

Az amerikai „művelt” közönség „lelki tápláléka”

Ahol Nick Carter még mindig hódít — Évi hétszáz millió dolláros üzlet: a ponyvaregény

„Most megvagy!” — kiáltott Bill Wister és ráfogta Reyboldra a revolvert. A sötétképi bandita nem mozdult, izmai azonban cselekvésre feszültek. Mint az ugrásra kész párdus tartogatta erejét az utolsó lehetőségre, miközben agya eszeveszett gyorsasággal dolgozott. Az izgalmauktól terhes csendben az ajtó mögött hirtelen lépések hangzottak fel. Bill Wister önkéntelenül odafordította fejét és ebben a pillanatban...

Szemét, hamisítatlan szemét! Ezt a szemetet azonban százezrek, milliók olvassák Amerikában, az úgynevezett „technikai kultúra” hazájában sőt kizárólag csak ezt olvassák. Bill Wister, „a cowboyok királya” népszerűségében a film, a baseball, a box vagy akármelyik más amerikai tömegörület csillagával felveszi a versenyt. Bill Wister mindig győz, a banditák elsápadnak, ha nevét hallják. Bill Wister csodaember, az olvasni tanuló gyermektől az aggastyánig minden korosztály balványa — és nem is egészen alaptalanul, mert évi nyolcvanöt millió dolláros forgalommal dolgozó ipart táplál. Az Egyesült Államokban milliókra rug azok száma, akik egész életükben nem olvastak mást, csak „lélekzetelállító” Pulp-magazinokat.

Bill Wister minden héten új kalandokra vonul ki, hogy veszélytelen izgalomra éhes közönségének kíváncsiságát kielégítse. Mindig győz, de a győzelmébe sohasem fárad bele. A Bill Wisterek szívós fickók, gyakran husz-harminc évig irtogatják a banditákat, akikről Amerika előreláthatólag sohasem fog kifogy. A „pulp”-szó magyarul kását jelent és ez az elnevezés valóban találó is: a pulp regénynek nevezett kutyvalókat csak gyermekeknek, primitív lelki gyermekeknek lehet beadni, akik hajlandók elhinni azt is, hogy a Mars-lakók támadásra indulnak az amerikai szabadság ellen vagy hogy a németek tengeralatti invázióra készülnek.

Folyik a vér — 10 centért

Amerikában több, mint 100 pulp-magazin jelenik meg hetenkint, mintegy 15 millió példányban. Egy szám ára 10—25 cent között mozog. „Tíz vérfagyasztó elbeszélés tíz centért”, — ordítják a rikító tarika plakátok. A kiadók pedig nincsenek az eddig elért 15 millióval sem megelégedve. Új meg új magazinokat vetnek piacra. Évenként átlag tíz magazin szünik meg és husz másik indul meg helyettük. Az olvasó új hősök, új izgalmak és új magazinok után szomjazik. Vannak azonban pulpök és hősök, akik egyenesen kiirthatatlanok. A régi jó időkben nálunk is kétes népszerűségnek örvendő Nick Carter például már több, mint ötven esztendeje szolgálja a kiadóját és egy nappal sem lett öregebb. Most is ugyanazt a rövidszáru pipát szívja — melyet még a legizgalmasabb verekedés közben sem ejt ki szájából — és most is hetenkint féltucat banditát intéz el. A Nick-Carter-magazinok 17 másikkal a bostoni Street & Smith céget gazdagítják. Nem marad el a cég mögött Mr. Arthur Goodman sem, aki tíz évvel ezelőtt fektetett még csak bele az üzletbe és máris hasonlóképpen 18 magazinig vit-

te. „A jó cím, ez a legfontosabb. Izgalom, hirtelenség, rajtaütés, gyilkosság és szerelem ez a jó regény jó üzlet titka”, — mondja Goodman ur, a szíriai Legnagyobb konkurrens Harry Steeger, a „F. Publication” főszerkesztője, aki több, mint 20 zín boldog tulajdonosa és hetenkint három millió dányt ad el.

A füzetek papírja, nyomása és kiállítása a legrosszabb. A legfontosabb szempontok egyik csőcsúság. Kivételt csak a szerzők alkotnak. A legmagazin is 2—3 centet fizet szavanként, de a legmagas honorárium sem ritkaság. Vannak írók, akik irrodalmi becsüdvágyt teljesen kielégítik a pulpy nyek: könnyűszerrel összeírnak évi 50.000 dollárnyi éppen elég nekik az irodalomból.

Jó üzlet a regényírás is

A pulp-irodalom hírességeinek napi tízezer szó, azaz harminc gépirásos oldalát is elér Brandt, aki husz évvel ezelőtt cowboy-regényekkel kezdte, ma Florida egyik legfényűzőbb villáját hatja magának és évi 100.000 dollárt keres. Szavalkása szerint 15 éven át naponként legalább írt szót írt. Még szorgalmasabb és gyorsabb író napjainkban Arthur J. Burks. Amikor titkárnője jegyzetfüzetével és 15 finomra hegyezett ceruzával maga elé ülteti, rendszerint még halvány fonsincs arról, hogy mit fog diktálni. Szerinte megindulás a fontos, hanem a folytatás. Az eldalra jó egy tarka lámpaerőny részletes leírás, legfontosabb az, hogy a második oldalon már legyen a gyilkosság. Korábban nem diktált, hanem írt. Első írógépén hat millió szót írt le és a második évben új gépet kellett beszereznie. Most nem sok jó fő- és mellékkeserettel dicsekvő am politikussal cserélne, de azért most is szorgalmas elveszetteket tartja azt a hetet, amelyiken nem set legalább 5000 dollárt. Valamivel jobb nevem olyan termékeny regénygyáros Stanley Gar. Ügyvédnek készült, de ezen a pályán nem termet mára babér. Míg ügyfeleire várakozott, unalmát egy detektívregényt kutyvasztott össze és ezzel alapította szerkesztését. Évi keresete azóta 7 dollár körül mozog. Szünevédeye az utazás. Utazás rom titkárnő kíséri, akiknek felváltva diktálja veit, mert egy gyorsíróként képtelen lenne a Gar regénynek száguldo iramát követni.

Évi hétszáz millió példány

Ezeknek a „regényírók”-nak keresete valójában nem méltatlan az amerikai méretekhez, a kiadók azonban bírják. Évi hétszáz millió pulp-regény vévőre és ez a szám állandóan növekvőben van ponyvairódalom gondoskodik arról, hogy ne fogyjon ki Amerikában a banditák, a banditák pedig doszkodnak arról, hogy elég büntényi izgassa az irrodalmi méretekhez képest, hihetetlenül műveletlen tettek alacsonyrendű ösztöneit. (MN)

— Januárig visszamenőleg fizetik a magasabb vasuti nyugdíjakat. Bucurestiből jelenti: Az alsóbb rangfokozatu vasuti nyugdíjasok illetményének emeléséről intézkedő rendelet törvény a havi 1000 lei bruttó nyugdíjig 50 százalékos, az 1001—2000 lei közötti nyugdíjnal 40 százalékos, a 2001—3000 lei közötti nyugdíjnal 30 százalékos, a 3001—5000 lei közötti nyugdíjnal 20 százalékos, míg az ennél nagyobb nyugdíjnal 15 százalékos emelést nyújt. Az emelés január 1-től visszamenőleg történik. A különbözetet a júniusi illetménnyel egyidejűleg fizetik. Az emelésben a volt Arad—Csanádi Egyesült Vasutak, valamint a Szamosvölgyi vasutak személyzetéből kikerülő nyugdíjasok, illetve ezek hátramaradottai is részesülnek.

CORSO premier mozgó, Arad

Nyári kedvezmény, hogy mindenki nek módjában legyen filmjeinket megnézni.

Pénteken és hétfőn este fél 8 órakor, csütörtökön, szombaton d. u. 3 órakor, vasárnap délelőtt fél 12 és d. u. 3-kor matiné 30 leies egységes helyárakkal tartunk előadásokat.

— Templombucsu az Erzsébetvárosban. A misoara-Temesvári erzsébetvárosi római katolikus plébániatemplom védőszentjének és felszentelési emléknapját június 14-én, vasárnap tartják. A templombucsu napján délelőtt 9 órakor ünnepi nagygyűlést tartja Unerweger Lothar dr. prélatus-kanonok és a papi segédlettel. Az isentisztelet keretében német szentbeszéd lesz. Délelőtt fél 11 órakor szentmisztent német szentbeszéd. A magyar hívek mára délelőtt fél 12 órakor tartanak ünnepi szentmisztent, mely alkalommal P. Károly mond szentbeszédet. Este hét órai kezdettel: ünnepi liturgia. Az erzsébetvárosi római katolikus egyházközség templombucsuval kapcsolatosan felkérte a következő közlésére: Mindazok, akik az alkalommal sátrak állítására illetve árusi helyre igényt tartanak, et kívánságukat e hó 13-ig, szombatig, délutánonként — 7 óra között az egyházközségi irodában (Porbescu-utca 2 szám alatt) bejelenthetik.

— Belerohant a tehérgépkocsi a házba. Udaból jelenti: Visto község határában egy tűzifasúlyosan megrakolt tehérgépkocsi eddig ki nem ritott okból kifolyólag belerohant egy faluszéli házba a fáját áttörte és az egyik földszinti szoba belső falán torpant meg. A gépkocsivezető az utolsó pillanatban kiugrott az autóból. A ház lakói közül csak egy ember sérült meg könnyebben: a szerencsétlenség kalmával Zaino Enrico, idősebb férfi a szobában tőzködött, de a hirtelen légnymomás a szó szoros értelmében a konyhába röpítette. Kiseb zuzodásos szenvedett.

Japán partraszállástól félnek Amerikában

A Stefani-ügyműködés newyorki jelentése szerint San Francisco és Los Angeles között az utak tele vannak katonai őrzőjáratokkal. Ez a rendelkezés összefüggésben van amerikai köröknek azzal az aggodalmával, hogy a japánok partraszállást kísérelnek meg Amerika földjére. A tengeren és a partok mentén is fokozták az ellenőrzést, a kereskedelmi hajóknak

már csak közvetlenül a part mentén szabad hajózniuk, azonban a német buvárnaszádok ennek ellenére is változatlanul sülyesztenek el az angol hajókat.

JAPÁN CSAPATOK ELŐNYOMULÁSA

A Domei-iroda jelentéje, hogy a japán haderő egy része gyorsan haladnak előre a Ciangsi tartományban is, ahol megszállták Kiencsanku várost.

A kínaiak megsemmisítő vereséget szenvedtek

A Domei-iroda jelentése szerint a japán csapatok Csekiang tartomány után Honan tartományban is bekerítették mintegy tízezer főnyi kínai csapatot. A gyűrű a bekerített kínaiak körül mind szorosabbra húzódik. A kommunista kínaiak eddig háromezer halottat és kétezer hadifoglyot veszítettek.

JAPÁN OFFENZÍVA CSUNGKING ELLEN

Kalkuttából Londonba érkezett értesülést közöl a Dajly Express című angol újság. Eszerint a Kína délkeleti részében tevékenykedő japán erők harapófogóba fogták a csungkingi csapatokat és két irányból egyidőben megindított nagy offenzívával Csungking elfoglalására törnek.

UJABB HALÁLOS ÍTELETEK A CSEH ÉKSÉGBEN. Hivatalos jelentés szerint a bíróság tegnap Prágában huszonhat székített két zsidót, Brünnben pedig nyolc székítették egy zsidót halálra ítélte. A vád az ellen, akiknek vagyonát is elkobozták, az volt, melyeselték a Heydrich elleni merényletet.

Az Aradmegyei köz- és magánalkalmazottak egyesülete szombaton délután 4 órakor városi ülést tart, amelyre a tagokat meghívja. A tagjai figyelmét, hogy a karnettek meghosszabbítása (viza) végett a karnettek és nyugdíjmutassák be. Azon tagok, akik a szabadidőt még nem vették át, minél előbb jelentkezzenek át vételére. Azon tagok, akik még nem kérték a nyugdíjkiutazási kedvezményt (mandat de transport) a nyugdíjkiutazás beutazása mellett még kérik a Végül felkéri mindazon új tagokat, akik a tagdíjat még nem fizették be, hogy azt minél előbb adják meg.

Vonat elé vette magát. Turnu-Severinből jelentik: Az elmúlt napon a hajnali órákban az egyik állomás közelében egy férfi a Bucuresti és Turu-Severin között közlekedő személyvonat elé vetette magát, amely halálra gázolta. A kiszállított bizottság elhatározta, hogy Elias Iosif Severin-Szörényi lakossal azonos. Az ügyészség megadta a testi engedélyt.

Csalás miatt félévi fogházra ítéltek. Az aradi bíróság most foglalkozott Ionaș Victor volt lakos ügyével, aki az elmúlt évben ígéretet tett a szociális munkásoknak, hogy ezeröttszáz kiló szalonnát vásárol részére és erre a célra harmincezer lei előleget felvett. Ionaș azonban ennek a célra sem a szalonnát nem szállította le, sem a pénzt nem adta vissza. A bíróság most csalás miatt félévi fogházra és kétezer lei pénzbírságra ítélte, a pénzt pedig kötelezte, hogy harminckétezer leit finanszírozza a károsultaknak.

Magyar szülők figyelmébe. Felhívjuk mind a magyar szülők figyelmét, akik gyermekeiket a Temesvári Gyárvarosi 5. számú állami magyar fiúiskolába járatják, hogy a fennálló rendszert rendelkezés által előírt munkaszolgálat meghajtása érdekében, gyermekeiket június hó 15. hétfőn reggel 8 órakor az iskolába küldjék, a munkaszolgálat megkezdése végett. Az elmaradó tanulókat a tanterv tanév nem veszik fel semmilyen iskolába.

Öngyilkos gazda. Sanpetru-german-Német-telep közelében Liner György hetvenkilenc éves öngyilkos felakasztotta magát.

Elítélt aranycsempész. Bottschuller Miklós a bíróság elítélte Lupu Sabina buciumi kereskedő nőt, hogy százhetven gram aranyat vigyen el a határ. Bottschullert leleplezték, az aranyat elkobozták Lupu Sabina ellen megindították az eljárást. Az aradi törvényszék tegnap ítélkezett Lupu fölött hat havi fogházra ítélte.

Pénzben játszottak a korezmában. Aradon a bíróság a Vlasc féle korezmában tettenérte Velci János és Lefkovic Andort, amikor pénz ellenében kártyát játszottak. Az eljárás megindult ellenük.

A büntettek városa Washington ma a gonoszság hajléka

Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: A Washington Post című lapba Merlo Pusey, amerikai író cikket írt „Washington a háború idején” — „A büntettek központja” — címmel. A cikkíró egyebek között az alábbi kimutatásra utal:

— Az elmúlt évben a rablóbandák elleni küzdelmet statisztikus számadatok jellemezték. Valóságos csatlósítvány ez a gonoszszágnak: 1244 fegyveres támadás, 8000 betörés, 10.010 tolvajlás és 2616 öngyilkosság történt. A szabadságos katonák nagy száma miatt a washingtoni muatóhelyek még a csendes háború hadszínterén is felléptek, hogy minél több katonát tessenek tönkre. Nem véletlenség az a körülmény, hogy Washington áll a bünygyi statisztika élén. Ennek okai azokban a mélyreható társadalmi fogyatékoságokban keresendők, melyek között az emberek ott élnek. (Rador.)

Borzalmas gyilkosság Bucurestiben. Bucurestiből jelentik, hogy Marcel Andreescu-utea 57. szám alatti lakásán holtan találták Cococar Luca Lina ötvenhétéves asszonyt. Testén tizenegy kés-szurás és vágás nyoma volt látható. A rendőrség erőteljes vizsgálatot indított a gyilkos kézrekerítésére.

Elkészültek a cipőüzletek előirt jegyzékönyveivel. Az üzletekben és műhelyekben, ahol kész cipőt árúsítanak, a legutóbbi rendelet szerint előirt jegyzékeket kell vezetni. Timisoara-Temesvár város közelellátási hivatala most értesíti az érdekelteket, kereskedőket és iparosokat, hogy az előirt jegyzékek ki vannak nyomtatva és azokat június 13-áig kell a városházán, I. emelet, 55. számú hivatalban átvenni.

Takarékoskodjunk a kenyérrrel!

Hirtelen hajtál a kapuban. Timisoara-Temesvárot Matinszky Erzsébet 42 éves szakácsnő éjjel tért haza munkahelyéről, erzsébetvárosi lakására. Amint a háza ért, hirtelen rosszul lett fogta el. A házbeliek értesítették a mentőket, de az asszony néhány perc múlva már meghalt.

Emelkedik a magyar betétállomány. A magyar Pénzügyi Központ összefoglaló jelentést közöl az ország betétállományáról. A betétek összege 1934 végéig 1.4 milliárd pengőre hanyatlott, a mult év végén azonban már 2.4 milliárd pengőt tett ki, 1941-ben 426 millió pengővel növekedett a betétállomány. Az 1942. év első két hónapja érdekes jeleket mutat arra nézve, hogy az utóbbi időben a betétnövekedés összefügg a mezőgazdasági cikkek árának emelkedésével.

Anyakönyvi hírek. A Timisoara-Temesvári anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek: Született: Turcu Traian görög-katolikus pap-tanár fia Traian. Házasságot kötöttek: Iovin Vasile vasuti munkás és Hurban Maria. Meghaltak: Tilje János 49 éves pincér, Bogdan Jánosné Andris Emma 59 éves, Erdély Erzsébet 43 éves, özvegy Sijhermann Dezsóné Stern Paula 56 éves.

Az önkéntes mentők felhívása. A Timisoara-Temesvári önkéntes mentőtársulat felkéri valamennyi pártolótagját, hogy a náluk jelentkező pénzbeszédőjé, Julia J. urat fogadni és az aránylag csekély havi tagdíjakat beváltani sziveskedjenek, mivel a társulat mai anyagi helyzete nem engedi meg a tagdíjaknak késedelmes beszédését, legkevésbé az azokról való lemondását.

Meggyilkolták és elásták apjukat az erdőben. Rómából jelentik: A Torre di Santa Anastasia mellett erdőben Trombetta Domenico tizennyolc éves fiatal ember fejével leütötte és elástá édesapját. A végzetes tett elkövetésében és a holttest elföldelésében segített neki Antonjo nevű husz éves bátyja is. A rendőrség csak hónapok után leplezte le a gyilkosságot és a két fiatalembert letartóztatta. Kihallgatásuk alkalmával azzal igyekeztek védekezni, hogy apjuk ittas állapotban beléjük kötött, veszekedésre került sor és ennek hevében követtek el végzetes tetteket. A gyilkosok és büntetésüket átadták az ügyészségnek.

Tánckiállítás

valami egészen újszerű teljesítmény a kiállítások történetében. Maskulinon bizonyosan világhírtűt keltett volna, de így csak Paris, a világság városában keltett nagyobb feltűnést. A kiállítás rendezője Serge Lifar, a párisi nagyopera balletmestere volt, aki képekben, régi rajzokban, nagy táncosok és táncosnők portréiban mutatta be a táncművészet fejlődését. Láthatók voltak pazar változatosságban a különböző korszakok jelmezei is és bemutatották a legkülönbözőbb táncokat. A legérdekesebb azonban Teofile Gautier Gisella nevű szízesztendős balletje volt, amelynek zenéjét Adam szerlette. A kiállítás így minden tekintetben nagy élvezetet nyújtott a klasszikus táncművészet barátainak.

Ítélet a be nem szolgáltatott rádiókészülék miatt. Az aradi törvényszék elítélte Bimbi József és Bartos Miksa aradi lakosokat, mert nem szolgáltatották be idejében a rádiókészüléket, amikor ezt a szolgáltatást a zsidókra nézve elrendelték. A bíróság mindkettőjüket egyenkint hat havi fogházra és ötvenezer lei pénzbírságra ítélte.

Halálos utazás. Tagovisteből jelentik: Cretu Ion fiatal ember a vonat tetőjén utazott, mert a kocsi belsejében már nem kapott helyet. Vacaresti állomás közelében fejével nekijutott az egyik vasuti átjárónak és holtan esett le a kocsiról.

Szenigörgyi-villa MONEASA
Megnyitás
június 29-én fürdőhelyen
Minden kényelemmel berendezett szobák kiadó. Cim
Szenigörgyi cég, Arad. Tel. 13-35

Felhívás a cukorrépatermelő gazdaközönséghez

Az Arad-bánati cukorrépatermelő szindikátusa felhívja mindazon gazdákat, akik az aradi cukorgyárral kötöttek a folyó évre termelési szerződést, hogy amennyiben szántott répaszeletre tartanak igényt, ebbeli szándékukat a szindikátusnál. (Sindicatul de sfecla de zahar, Arad, Bulev. Regele Ferdinand I. No. 41, Telefon 14-63) szóval vagy írásban mielőbb, de legkésőbb június hó végéig jelentésük be. Akik a cukorrépat a gyáruvára szekéren szállítják, azoknak szántott szelet igénybevételeire joguk nincs. Minak szántott szelet igénybevételeire joguk nincs. Minak szántott szelet alakjában. Szántott szeletre a termelők csak egyenkint jelentkezhetnek, egyközségbeliek egy jven, megjelölve a termelő nevét, lakhelyét és a cukorrépaival bevetett terület nagyságát.

AZ ARAD-BÁNATI CUKORRÉPATERMELŐK SZINDIKÁTUSA.

Mozi

Szombaton, június 13-án Aradon a mozik műsora a következő: Aro: Frankenstein fia, Corso: Egy névtelen leány. Fórum: A kacagó tarka tavasz. Uránia: Az élet hullámain.

ARO kert-mozi
Egyetlen Aradon kerülhetőséggel
Telefon 24 45

Vasárnapról a legjobb
Vivino Romance-film: ANGELICA
Ma utoljára
Boris Karloff, Lugosi Béla
Frankenstein fia

Az angol főváros áthelyezése

Ujabb ismét sokat foglalkoztatja az illetékes kormányköröket, — jelenti a bostoni rádió hírszolgálat. A csapások alatt, melyeket a tengely-hatalmak mértek az angolokra, időszerűnek tartják az egész angol világbirodalom újraszervezését. Ennek az újraszervezésnek egyik főpontja a főváros áthelyezése. Az egyik terv szerint az új főváros Ottavában lenne, a másik terv viszont Fokvárosba kívánja áthelyezni a birodalom székhelyét. A baj csak az, hogy a japánok újabb nagy sikerei mellett az angol kormány Ottavában, de Fokvárosban sem lenne biztonságban. Talán jó lenne megvárni a háború végét és azt, hogy mi marad meg az angol világbirodalomból.

— **A hadbavonultak segélykiutalásának új rendje.** Bucurestiből jelentik: A katonai összpontosításon levők és mozgósítottak családtagjainak segélyezéséről szóló rendelet törvényi kiegészítéseként elrendelték, hogy a jövőben ezeket a segélyeket minden hónap elseje és ötödik napjai között fizessék ki az elmult hónapra. A hadirokkantak, valamint a hősi halottak és eltűntek hozzátartozói nem kapnak segélyt. Illetményük összegének végleges megállapításáig az illető csapattest által kiállított könyvecske alapján a pénzügyigazgatóságok fizetik a nyugdíjat. A csapattestek kötelesek ilyen könyvecsket kiállítani akkor is, ha a rokkantnak, illetve elesetnek vagy eltűntnek semmiféle fizetési állása nem volt és így hozzátartozói eddig nem kaptak segélyt. Az érdekeltek erre irányuló kérvényekkel városban a városházához, falur pedig a legközelebbi esendőörshöz forduljanak. A rendelkezés kimondja, hogy augusztus 1-től kezdve nem folyósítanak segélyt a törvénytelen házastársnak. A munkaszolgálatra behívott személyek, akik ezért fizetést kapnak, nem tarthatnak igényt családtagjaik részére kiutalandó segélyre. Kötelezik azonban őket, hogy a kapott fizetést nekik elküldjék.

— **Adományok.** P. Zs. (Lipova-Lippa) 200 lejt adományozott a Timisoara-temesvári dr. Kakuk csecsemő és napközi gyermekotthonnak a Déli Hírlap útján. — A Fratelja-ujkissodai gyermekotthonnak „biledi angyalka” gyermekruhákat. N. N. 500 lejt és özv. Kozma Józsefné ugyancsak 500 lejt adományozott. A dr. Kakuk csecsemővédő otthonak Z. E. 815 lejt és Szent Antal nevében 500 lejt adományoztak. Valamennyi adomány a Magyar Házba érkezett. — A Fratelja-ujkissodai gyermekotthon építésére 300 lejt, az otthon javára pedig 200 lejt juttatott Szent Antal nevében egy adományozó a Déli Hírlap kiadójavatalához. — A Timisoara-temesvári dr. Kakuk csecsemőgondozó és napközi gyermekotthon vezetőségéhez újabb az alábbi adományok folytak be: Irgalmasok 1000 lejt, N. N. 1000 lejt, Veronka 1000 lejt.

— **Beleesett a hetven méter mély kutba.** Modenából jelentik, hogy Castelvetro községben Petrucci Giuseppe hetvenöt éves olasz gazdálkodó beleesett egy hetven méter mély kutba. Bár a szomszédok azonnal segítségére siettek s egy férfi kötéllel leereszkedett a kutba, hogy az öreget kihuzza a vízből, az agastyán már megfulladt.

— **A Timisoara-temesvári piarista liceum növendékeinek figyelmébe!** A helybeli piarista liceum itthon tartózkodó növendékei folyó hó 15-én, hétfőn délután 9-kor feltétlenül jelenjenek meg az internatusi tanteremben (Belváros, Venetia utca 6 szám, II. emelet), hogy ott átvegyék a minisztérium által elrendelt háborús szolgálatait beosztásukat. Ugyancsak ott kapják meg továbbra is minden hétfőn délután 9-kor a következő hétre szóló munkabeosztásukat is. Akik e felszólításnak nem tesznek eleget és kivonják magukat a kötelező munkából, elvesztik a következő iskolai évet. Az igazgatóság.

— **Véresre verte haragosát.** A doljmegeyi Comosteni községben Portarescu D. Ion parasztagazda egy fűtykössel véresre verte haragosát, Valvoi Floarea asszonyt. A szerencsétlen nő állapota életveszélyes. Az igazgató gazdát letartóztatták.

— **A legrégebb, kótával kádott magyar históriás ének 1538-ban jelent meg** Krakóban. Szerzője Farkas András volt. Az ének eredeti kiadása nem maradt fenn és ma csak a Cornides-féle 18. század kezéig tartó másolatban ismeretes; megvan azonban dallamával együtt az u. n. Hofgreff-gyűjteményben. A melódia egyike a 16. század legszebbjének, formai szerkezetben legnagyobb lélegzetű dallamának. Kiadta Mátyás Gábor: Történeti, bibliai és gyönyörös magyar énekek dallamai a XVI. századból című közleményében. 1859-ben.

— **Tragikus halál érte Bieler Károly tizenhárom éves fiút** — mint Craiovaról jelentik — Negoiu község határában. A fiucska a marhákat legeltette a mezőn, mikor hirtelen nagy zivatar kerekedett. Bieler a patak hídja alá menekült, hogy ott várja meg a zivatar végét. Valóságos felhőszakadás indult meg és a patak medre egyszerre megtelt a rohanó áradattal, mely mgával sodorta a szerencsétlen fiút is. Holttestét másnap találták meg a szomszédos község határában.

SPORTTESEMÉNYEK

Megalakult a szlovákok ellen játszó csapat

Az elmúlt napon Bucurestiben a válogatott játékosok gyakorló mérkőzést játszottak, amelyen Sadovszki „csapata” 8:4 (5:1) arányban legyőzte David „együttesét”. A két csapat az első félidőben így állott fel: Sadovszki, Ghiuritan — Costa, Moldoveanu — Wetzter — Cricitoin, Radu Florian — Bogdan — Dan Gavrilescu (három csatár játszott), a másik csapat: David, Marinescu, — Siclovan, Torjoc — Simatoc — Beraru, Ploesteanu — Pop — Marian. A gólokat a győztesek részéről Marian, Bogdan, Dan Gavrilescu és Radu Florian (2), míg a vesztesek részéről Beraru rúgta.

A második félidőben a David-csapatba beállt

Sonny Niculescu, de még így is Sadovszkiék nyertek meg a gyakorló mérkőzést Marian, Simatoc és Florian újabb góljaival.

A szövetség elhatározta, hogy az eredetileg Bucurestiben, a T. T. Kupa döntője elé tervelt újabb gyakorló mérkőzést Ploestiben az FC Ploesti ellen játsszák vasárnap, amely mérkőzés után nyilvánvalóan a tizenegy játékost. Kiszivárgott hírek szerint a valószínű csapat a június 21-i Románia-Szlovákia mérkőzésre a következőkből áll: David, Niculescu — Negrescu, Simatoc — Torjoc — Lupas, dea — Mihailescu — Sonny Niculescu — Marian Bogdan.

Alexandrescu-kupamérkőzések Timisoara-Temesvár vasárnapi sportműsorán

Az Alexandrescu kupamérkőzések szerepelnek Timisoara-Temesvár vasárnapi sportműsorán. Ezen a napon három találkozóra kerül sor:

Chinezul-CAMT—CFR a Banatul pályán negyed-hét órakor, Ripensia—Progresul az Electrica-pályán félétől órakor, Electrica—Banatul az Electrica-pályán negyed-hét órakor.

A kerületi bajnokságban a Metalosport—Vulturii

mérkőzés Ferdinand Nándorhegyen lesz, a Bocsa Juventus mérkőzés Bocsa Montana-Boksánbár az UDR II—Ancora mérkőzés Resita-Resicán, valamint a Chinezul-CAMT II—SSAM mérkőzés a Banatul pályán félnehégy órakor lesz. Előtte negyedhat órakor a CFR-rel játszik barátságos mérkőzést a Chinezul-CAMT törpecsapata.

Sportcikkek mindenfelől

Vasárnap a franciaországi és belgiumi német megszálló csapatok válogatott labdarúgó együttese mérkőzik egymással Brüsszelben. Mindkét csapatban számos elsővonalbeli német labdarúgó játszik.

Június 28-án Koppenhágában dán—svéd válogatott mérkőzés kerül lebonyolításra. A mérkőzést Alho finn játékos vezeti.

Két évi szünetelés után ismét megrendezik a Franciaország körüli kerékpárversenyt a Tour de France-t. A tíz szakaszban megrendezésre kerülő verseny természetesen a szokottnál rövidebb távú lesz és

szepember első napjaiban rajtol. A versenyben résztvevői eddig a megszállt és megnevezett Franciaország, Spanyolország, Hollandia, Svájc egy-egy együttese, két belga csapat, valamint a franciaországi olaszok teamje.

Sport-Foto-Optika
A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása

A. M. Mülley-né

Timisoara I., Str. Solderer

Ók: IV., Bulev. Berthelot 10. Telefon 10-

Rádió

SZOMBAT, JUNIUS 13.

Bucuresti: 6.55 Hírek, katonazenekar. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Szórakoztató hanglemek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Németnyelvű hírek. 14 Hírek. 14.20 Szórakoztató hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 A Munca și Lumina-szervezet órája. 16.10 Gyermekfélóra. 17.50 Németnyelvű hírek. 18 Zenekari hangverseny. 19 Előadás. 19.15 Zenekari hangverseny. 20 Hírek. 20.10 A rádió énekkara hangverseny. 20.40 Előadás. 21 Zenekari hangverseny. 22 Hírek. sport. 22.20 Szórakoztató hanglemek. 23 Táncczene közvetítése.

Budapest I: 6.40 Ebresztő, torna. 7 Hírek, hanglemek. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.40 Előadás. 12.10 Zenekar, közben 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, vízállás-jelentés. 13.20 Bajtársi szolgálat. 14 Hanglemek. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15 Árfolyamhírek, piaci árak. 15.20 Cigányzene. 16.10 Ifjúsági rádió. 16.45 Időjelzés, hírek. 17 Idegennyelvű híradás. 17.15 Táncczene. 17.50 Szavaltat. 18.10 Katonazenekar. 18.35 Hangképek innen onnan. 19 Hírek. 19.20 Bolgár királyi fuvózenekar. 19.50 Felolvasás. 20.10 Könnyű zene. 21.40 Hírek, lóversenyeredmények. 22.15 Bajtársi szolgálat. 23 Idegennyelvű híradás. 23.25 Szórakoztató zene. 24 Hírek.

Budapest II: 18.10 Mezőgazdasági előadás. 18.40 Elhunyt költők, előadás. 19.20 Hanglemek. 19.35 Előadás. 20 Hírek. 20.10—21.40 Legenda, hangjáték. 22.15 Cigányzene. 22.40—23 Táncczene.

VASÁRNAP, JUNIUS 14.

Bucuresti műsora lapzártáig nem érkezett meg.

Budapest I: 8: Reggeli fohász, hanglemek. 8.45 Hírek. 9: Unitárius istentisztelet. 10: Református istentisztelet. 11: Rómái katolikus egyházi zene és

szentbeszéd. 12.15 Ifjúsági műsor. 12.55 Előadás. 13.10 Katonazenene. 13.45 Hírek, vízállás-jelentés. 14.15 Hanglemek. 15 Mezőgazdasági előadás. 16.15 Szalonzene. 16.40 Előadás. 17 Hírek. 17.20 Táncczene. 17.40 Előadás. 18.10 Nóták. 19 Hírek. 19.20 Fuvócska. 20.05 Közvetítés a horvát válogatott mérkőzéséről. 20.50 Két egyfelvonásos. 21.40 Hírek, lóversenyeredmények. 22.15 Bajtársi szolgálat. 23 Idegennyelvű híradás. 23.25 Nóták. 24 Hírek.

Budapest II: 11.15 Cigányzene. 12.15 Katonazenekar. 15 Táncczene. 15.45 Jazz-zene. 18.40 Előadás. 19.05 Hegedűjáték. 19.20 A német lira száz eszedje, előadás. 20 Hírek. 21.10 Hanglemek. 21.15 Szórakoztató zene. 22 Rendőrzenekar.

Ügyeletes gyógyszertárak

Szombaton, június 13-án Timisoara-Temesvár a következő gyógyszertárak tartanak ügyeletes szolgálatot: Belvárosban a Regele Ferdinand-körutó Salvator gyógyszertár, Gyárvárosban a Traktérien lévő Kigyó gyógyszertár, Erzsébetvárosban a Carol-köruton levő Keller gyógyszertár, Józsefvárosban a Vacarescu-utcában levő Gotterbarm gyógyszertár, Mabalában a Corvin, Fratelja-Ujkissodában a Panajoth, Freidorf-Szabadujfalun az Eremici gyógyszertár.

Futárindításunk

BUCURESTI-be hetenként egyszer, TIMISOARA-ra NAPONKÉNT. Bármilyen megbízást pontosan és lelkiismeretesen elintéző a

RECLAMA

Hírdető iroda, Arad, Căminul 8. Tel: 17.11

KÖZGAZDASÁG

Minisztertanács foglalkozott a mezőgazdasági kérdések megoldásával

Lucurestiből jelentő a Rador: Antonescu Miha; teljes miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanács volt, melyen a vetések állásával és a mezőgazdasági munkaterv végrehajtásával is foglalkoztak. A közgazdasági hatóságok a hónap folyamán a vetések pontos jelentést küldeni a vetések állásáról. Constantin Constantiu tábornok, katonai és politikai államtitkár ismertette a hegyes vidékek, Biharban Bihar-Torontál, Temes-Torontál, Alba-Alsófőhély megye elállítását, valamint a vetések intézkedéseket.

A cukortermelés növelése érdekében minden cukoripartermelőnek, aki az ősz folyamán tizenöt tonna cukor termel, hektáronként 27.000 lei vagononkénti szállítási díj; és 5000 lei vagononkénti szállítási díj.

miumot utalnak ki. Az a termelő, aki tizenöt és husz tonna közötti mennyiséget termel hektáronként, 7000 lei szállítási díj; prémiumot kap.

Megvizsgálta a minisztertanács a külállamokkal kötött gazdasági egyezményeket, az árucserpolitikát és a nyersanyagok, valamint félkészárúk behozatására vonatkozó intézkedéseket. A minisztertanács jóváhagyta a nemzet: románosítási központ részére kért 290 millió lei hitelt. Megvitatták a gazdasági élet románosításához szükséges hitelek emelésének kérdését is, amelyet újabb három milliárd lei rendelkezésre bocsátásával kívánják megvalósítani. Elfogadták az országal hadbanálló államok alattvalóinak vagonát szabályozó rendeletet.

Magyar alumínium — német szemmel

bauxittermelés és alumíniumgyártás állandó növekedése

A „Die Deutsche Volkswirtschaft” című, nemzet-szocialista gazdaságpolitikai folyóirat, mely a gazdasági szakasjtóbn igen tekintélyes szerepet játszik, hosszú és kimerítő cikkben foglalkozik Magyarországon a bauxitkitermelés és a magyar alumíniumgyártás jövő kilátásaival. Az egykori Jugoszlávia, Franciaország és Görögország 60—60 és 20 millió tonnájával szemben Magyarország több mint 250 millió tonnára becsült bauxitkitermelésével Európának bauxitban leggazdagabb országa.

A magyar bauxit legfontosabb lelőhelye a Vésztői-hegység fekszik Gánt környékén. A gánti bauxit, melynek mennyiségét, a szakértők mintegy 10 millió tonnára teszik, 50—63 százalékban tartalmaz timföldet és az az előnye is megvan, hogy felszíni kitermelés folytán kitermelése egyszerűen fejtes útján végezhető. 1939 óta Magyarország a 130 millió tonnás bauxitkitermelését is megkezdte, bár a bauxit nem olyan kiváló minőségű és mélyebb bauxitkitermelésére is szabályszerű bányászati intézkedést kellett létesíteni.

Jóval kevesebb, de igen magas értékű bauxitot tartalmaz a villányi és peresztesi lelőhelyek. A villányi bauxit 65 százalékban tartalmaz timföldet, melynek mennyisége azonban csak 200.000 tonna körül mozog. A peresztesi bauxittelep legnagyobb értéke felszíni kitermelés és ennek következtében a kitermelés olcsóbb. Észak-Erdélyben a barátai és csuszka bauxittelepek különösen az első világháború idején játszottak nagy szerepet. A magyar bauxitkitermelés csúcspontját 1929-ben érte el 390.000 tonnával, azaz a világtermelés husz százalékával, a világ-gazdasági válság beköszöntésével azonban 1930-ban már csak 200 tonnára (a világtermelés két százaléka) csökkent.

Feloldották az ármegállapítás alól az ürhüst. A földművelésügyi minisztérium közli, hogy a katonai bányászati feloldott államtitkárság minden korlátozás nélkül feloldotta az ürhüst, vagyis megszűnik az ármegállapítás.

Cukorrépa termelés Törökországban. A törökországi cukorkészlet csökkenésére, illetőleg kiegészítésére való tekintettel a kormány elhatározta a cukorrépa termelőterületek szaporítását. A cukorgyártás 135.000 tonna helyett 270.000 tonna cukrot fog előállítani.

Tanoncok fizetésemelése. A közmunkaügyi minisztérium a Timisoara-temesvári munkaügyi felügyelőség területén a tanoncok fizetését augusztus szeptember kezdődően havi kétezeröttszázötven leiben emeltette meg.

1937 óta a fejlődés ismét egyenes vonalú és 1940-ben a termelés már meghaladta az 564.000 tonnát. Ebből az igen tekintélyes mennyiségből a legnagyobb rész a német alumíniumiparnak jutott. A cseppel és tatabányai alumíniumművek összesen 5000 tonnás alumíniumgyártása Magyarország állandóan növekvő szükségletét nem tudja fedezni. Ez a helyzet azonban előreláthatólag már nem fog sokáig tartani, mert az épülőfélben lévő ajka timföld- és alumíniumfeldolgozó gyár, mely a régebbi tapasztalatokkal rendelkező berlini Dürener Metallwerke részvénnytársasággal a gyártási tapasztalatok kicserélését illetően gyümölcsözőnek ígérkező egyezményre lépett, a magyar alumíniumgyártást annyira fogja fokozni, hogy egyelőre csak szerényebb mértékben ugyan, azonban már kivételre is juthat bejőle.

A továbbiakban a cikk a magyar alumíniumgyártás további fejlesztésének lehetőségeivel foglalkozik. Mivel egy tonna alumínium előállítása 20—24 ezer kilovattóra áramba kerül Magyarország szénben való szegénysége miatt messzebb menő tervek jelenlegi helyzetében nem gondolhat. Ha Magyarország az európai együttműködés keretében a jövőben nagyobb mértékben akar alumíniumot termelni, mely Európában mindenkor készsége vásárlókra talál, a legfontosabb feladat a megfelelő energiaforrások biztosítása. A cikk megemlíti ugyan az új alpesi erőművektől való áramimport eszméjét is, valószínűleg elsősorban a dunántúli bauxittelepekre gondolva, leggyümölcsözőbb megoldásként azonban mindenekelőtt a kárpátaljai vízterők nagyvonalú kihasználását ajánlja. Ez a tanács elkésve érkezett: a kárpátaljai vízterők megvalósításának munkálatai már régóta folyamatban vannak. (dr. n. i.)

Uj német szindikátus. A ruhrvidéki, aacheni és saarvidéki bányászati és a rajna-westfáliai szén-szindikátusban egyesült tagjai új szindikátusi szerződést írtak alá, amely ezt a legnagyobb német szén-szindikátust tíz évre megújítja. A szerződés különféle változásokat tartalmaz az eddigiehez képest és a részvétel új szabályozása által biztosítja a tényleges teljesítőképességnek megfelelően egyenletes üzemi foglalkoztatottságot. A szerződés visszamenőleg április 1-én lépett életbe.

A horvátországi háziipar. A horvát kereskedelmi minisztérium Zágrábban háziipari és iparművészeti központot létesített. A központ feladata a horvátországi háziipari és iparművészet tanulmányozása, tökéletesítése, a termékek elosztása és forgalomba hozatala.

Okmányokról
Iratokról és
Számlákról

FOTOKÓPIA

eredetiség-
ban, kicsinyítve
vagy nagyítva

TELEFON
34-30

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE
fényképezési műtermében ::
TIMISOARA I, PIATA LIBERTATI 4

Németország zsirellatása. A német birodalom zsirellatásában leutóbb újítás történt. A margarin előállítását az ehhez szükséges nyersanyagokkal való takarékoskodás céljából átmenetileg megszüntették. Ugyanakkor a hiányzó margarin pótlására a vajkészletből látják el a fogyasztók szükségletét.

A Timisoara-temesvári céghivatal felhívása. A Timisoara-temesvári kereskedelmi és iparkamara céghivatala felszólítja azokat a cégeket, amelyeknek a június 8-i kezdetű 12.897. számú köriratot kikézbcsítették, továbbá azokat a cégeket, amelyeket az 1940. év második félévében, 1941-ben és 1942-ben jegyeztek be, hogy a köriratban kért adatokat legkésőbb szombaton déli egy óráig nyújtják be a céghivatalban. Ennek elmulasztása büntetést von maga után.

Német—finn kereskedelmi tárgyalások. A német—finn kereskedelmi egyezmény értelmében az 1942 február 13-án kötött árucser megállapodást kiegészítő tárgyalások a két kormány megbízottai között rövidesen megindulnak. A tárgyalásokat Berlinben tartják. A megbeszéléseken főképpen az árucserreforgalommal kapcsolatos kérdésekről lesz szó.

Szerbiai tervgazdálkodás. A szerb földművelésügyi miniszter mezőgazdasági szakértői konferenciát hívott egybe, amely a szerbiai mezőgazdasági tervgazdálkodás kérdésével lesz hivatott foglalkozni.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Svájci frank 43.70—45.43, svéd korona 44.80—46.57. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, német márka 59—60, török font 92—92, dinár 2.898—3.05, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, olasz lira 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral) 3.15—3.27, horvát kuna 2.95—3.

Határidő napló

JUNIUS 15:

Vadászati és hegyi vizekben való halászatra jogosító engedélyek érvénye lejár.

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek eddig a napig kötelesek eljuttatni jelentésüket az előző két heti készletről a nemzetgazdasági minisztérium osztályához.

JUNIUS 17:

Öt kilógramot meghaladó használt gumi, természetes nyersgumi és mesterséges nyersgumi mennyiségek bejelentése városokban az illetékes rendőrkerületnél, falvakon a községházán.

JUNIUS 20:

A gyantát nyersanyagként használó ipari vállalatok bejelentése a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagosztályánál (Ministerul Economiei Nationale Directia Materie Prime) az 1942. június 1. és december 31. közötti időszakra szükséges mennyiségről.

JUNIUS 30:

Vasutasok és vasuti nyugdíjasok 1942—43 évi kedvezményes tüzfifabarcáinak érvénye lejár.

Huszezer lei prémiumot minden tiztonnás vasuti kocsis árpa és sörrápa után kap, aki eddig a napig eladása felajánlja készletét az államnak.

Vállalatok személyzeti kimutatásának végző bejelentési határideje a nemzetgazdasági minisztérium szakmai megszervezésének igazgatóságánál (Ministerul Economiei Nationale Directiunea Organizarii Profesionale.)

Lakbérleti szerződések birságmentes illetékeztetése.

CORSO (ARAD) **Egyedüli mozaó nyitott tetővel**
Tel. 23-64 Előadások 3, 5, 730 és 930-kor

Ma! Egy német film-sláger, mely merészen, bátran és igazgatóan tárgyalja a mondain világ leányainak történetét.
Egy névtelen leány Főszerepben: Ilse Werner, Eric Fren, Mady Rahl. Egyesített ONC és UFA heti hirdó

A timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 5, 7, 9-kor. Vasár- és Ünneppnap d. e. 11 és d. u. 3-kor

CAPITOL

Ötven legkiválóbb német sz. nész szerepel ebben a nagysz. rü revüfilmben

Amikor a csillagok ragyognak

Főszerepben Hans Moser, Theo Lingner, Paul Hörbiger, La Yana Rosita Serrano, Olga Tschehowa, Li Dagover, Grete Weiser, Georg Alexander, Karl Ludwig Diehl

Az olasz filmgyártás korszakalkotó műve

Beatrice Cenci

Főszerepben Carola Höhn és Giulio Danadio

Az utóbbi évek legszenzációsabb filmje

Emberek, állatok, szenzáció

Főszerepben Harry Piel

Apróhirdetések

Állást keres

Electromotor készítő és tekercselő, katonamentes, megfelelő állást keres. Címeket „Fiatal munkaező” jellegére a Timisoara-temesvári kiadóba kér. (1542)

Házvezetőnek ajánlok több éves bizonyítvánnyal, esetleg perfekt szakácsnőnek is. Címeket Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu-utca 8. (2718)

Alkalmazás

Mindenes bejárónó, vagy takarítónó, délelőtti munkára azonnal felvétetik. Cím Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. szám. (5163)

Nevelőnő tíz és ötéves gyermek mellé kerestetik. Román nyelv tudás megkívántatik. Timisoara-Temesvár IV., Mircea, Voda-utca 8. szám. (1525)

Női fodrász (lehet nő is) felvétetik jó kereseti lehetőséggel. Timisoara-Temesvár I., Regele Mihai I.-körút 3. szám. (1526)

Tanulóleányok felvétetnek Klein női divatszalonba. Brasov-Brassó, Libertatii tér 13. szám. (1534)

Német nevelőnő bizonyítvánnyal felvétetik. Cím Reclama hirdetőben, Arad, Regina Maria-körút 17. (2716)

Árvaleány, vagy özvegyasszony, kis családdhoz, háztartás vezetésére, jó fizetéssel azonnal felvétetik. Schuster, Brasov-Brassó, Regele Carol-utca 22. szám. (1532)

Szódavizkihordásra katonaságtól mentes férfit, fix és százalékos fizetésre és szódavizgyarban praktizált munkást, férfit vagy nőt azonnalra alkalmazunk. „Victoria” szikvizgyár, Arad, Viadukt mellett. (2717)

Keressék egy felelős kéményseprő üzletvezetőt, vagy bérlőt július 1-re. Varró Károly, kéményseprőmester, Savarsin. (2704)

Kovácssegéd kerestetik. Azonnali alkalmazást kap. Pfeiffer Miklós, Timisoara-Temesvár, Carol-körút 67. szám. (1513)

Kozmetikusnő, jó munkaező, felvétetik. Schuster, Brasov-Brassó, Regele Carol-utca 22. szám. (1533)

Varrónó és tanuló lány felvétetik. Salon Krausz, Timisoara-Temesvár, IV., Popovici Barcianu-utca 36. szám. (1544)

Keressék minden sz. akácsnőt azonnalra. Timisoara-Temesvár, III., Eroilor dela Tisa-utca 27. szám. (1537)

Keressék házmestert egy villába, a férfinak más állása is lehet, az asszony jól tudjon főzni és a háztartási teendőket vállalja. Érdeklődni: Timisoara-Temesvár, I., Libertatii tér 2. szám. I. em. ajtó 5. (1535)

Tanulófiú vendéglőbe teljes ellátással, azonnalra felvétetik. Restaurant „Solendid”, Timisoara-Temesvár, IV., Müller Guttenbrunn-sor 14. szám. (1550)

Szabóság azonnalra felvétetik. Székely szabóság, Arad, Eminescu-utca 28. (2720)

Bain Bogdaniós gyógyfürdő

a Timisoara-Temesvár-radnai vasutvonal mellett, fenyve ek közt. Kénes vasas forrással. Fürdője kiválóan alkalmas reuma és idegesség ellen. Szobák összes illetekkel napi 250 leitől. Ellátás naponta személyenként háromszori étkezéssel 350 leitől.

Diétás konyha is Megnyílik június hó 20-án

Vasutállomás: Sarolta - Telefon-pósta: Bogda-állomás - Felvilágosítással szolgálat: Timistara-Temesvárot: Keller István (Vöröskereszt gyógyszeriar) Aradon: Reclama hirdetőiroda, Strada Eminescu 8 szám

Varrólányok jó fizetéssel azonnal felvétetnek. Aszod szalon, Timisoara-Temesvár, I., Lovovici-utca 1. szám, III. emelet, ajtó 13. (1539)

Lakás

Keressék azonnalra vagy jégkésőbb október 1-re, egy vagy kétszobás modern lakást, Belváros közelében. Házbért előre fizetek. Ajánlatokat „Csak modern” jellegére a Timisoara-temesvári kiadóba kérek. (1514)

Elegáns butorozott szoba, a Belváros központjában, külön bejárattal, fürdőszobahasználattal, telefonhasználattal, központi fűtéssel június 15-re kiadó. Cím a Déli Hírlap Timisoara-temesvári kiadóhivataljában. 6000

Butorozott szobát keres saját ágyneművel rendelkező izr. házaspár, nem zónában, fürdőszobahasználat és kiszolgálással, július 1-re, közele a villamoshoz. Ajánlatok „Urilakás” jelige alatt a timisoarai-temesvári kiadóba kéretnek. (1516)

Adás-vétel

Gyógyszertárberendezés, tükrös íróasztalra külön-külön injekciós fiókkal és egy üzletberendezés eladó. Pecica, 1372. szám. (2728)

Megvenném az „Uj Idők” 1928-30-as évfolyamait. Címeket ár és évfolyam megjelöléssel, Arad, Reclama hirdetőbe, Eminescu-utca 8. kérek. (2627)

Gramofont, vagy ptefont, használt lemezekkel, készpénzért veszek. Pontos cím adatokkal és legvégső ármegjelöléssel, Kosma újságáruhöz, Timisoara-Temesvár II., Traian-tér, kérek. (1496)

Traktorokat, majmi hengerekéket és motorokat minden nagyságban veszünk. Industria de masini Banateana Timisoara II., Str. Cogalniceanu No. 8. (3599)

Modern ebédlő eladó 100.000 leiert. Megtekinthető vasárnap délelőtt 11-12 óra között. Timisoara-Temesvár II., Scolii-utca 11. szám, ajtó 4. (1528)

Tűzfű eladó! Alkalmi vétel, csak vagon-telekben, azonnali leszállításra. Valamint földek, házak, telkek eladása, lakások cseréje és kiadása. Biroul Commercial, Timisoara-Temesvár I., Mercu-utca 4. szám. (1506)

Eladó jó állapotban levő „Kase” gyártmányú traktor. Érdeklődni Sándor Ludovic, Turda-Torda, Ioan Corvin-utca 5. szám. (3629)

Használható épületet telekkel iparüzem céljára megvételre keresünk. Címeket „Iparüzem” jellegére Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. (2708)

1500 darab cement-kocka eladó. Timisoara-Temesvár IV., Michnea Voda-utca 5. szám. (1529)

Kombinált ebédlő recamievel, perza összekötő szőnyeg és két teniszrakett eladó. Timisoara-Temesvár, telefon 16-13. (1538)

Kávépörköldő, nagy, üzempépes, modernül berendezve, tejes felszereléssel eladó. Közlelbbit: Augner Károly, Timisoara-Temesvár, III., Rusu Sirjanu-utca 1. szám. (1546)

Eladó egy 9x12 Voigthänder 4.5 fényerősségű önkilóllós fényképezőgép. Timisoara-Temesvár, IV., Küttl-tér 1. szám, házmesternél. (1541)

Plüssgarnitúra (két ágyra, ottománra és asztalra), gyapjupaplan, dunyha, párna, ottomán és egyéb butorok eladók. Timisoara-Temesvár, II., Simion Barnutiu-utca 46. szám. (1548)

Jég szekrény, 500 kgr. mérleg, ottomán, üstház üsttel, fürdőkád, 3-as pénzszekrény és gyermekkoscs; eladó. Timisoara-Temesvár, IV., Fröbl-utca 36, II. emelet 25. (3631)

HÁZAK **ELADÁS/**
FÖLDEK **VÉTELE**
SZÖLÖK **CSERÉJE**
MALMOK
TELKEK minden árfokozatban

Halszék ügyvédség Arad, Bul. Carol 17 (volt 46) Tel. 16-95

Eladók előszobával, két fotel, kétszárnyas ablak egy szimpla ablak, ebédlőasztal, vaskályha és egy nagy kétágu létré. Székely szabóság, Arad, Eminescu-utca 28. (2722)

A Tempo bizományi üzle Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és irógépeket, szobor-, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik bútort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zalogrédi lájait meghosszabbítjuk Futárunk hetenként kétszer megy Timisoara. Tempo. Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Kombinált szekrény, matraccok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és írodaberendezések stb. eladó. Bliđariunál. Timisoara IV. kerület Küttl-tér 2, az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árt. (3612)

Egy világos, modern, komplett háladó. Timisoara-Temesvár, IV., B. Dejeanu-utca 21. szám. (1518)

Kitűnő hegyaljai bor literje 100 Aradon, Gr. Comsa-utca 34 (volt Calvin). (2712)

Különléle

Koffer és ridikül-üzlet Timisoara-Temesvár IV., Bratianu utca 15 szám, átadó. (1511)

Zongora szaksteru javítását és hállását vállalom. Címeket kérem Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. „Zongor” jellegére. (2719)

Ha valami érdekeset akar hallani, resse fel a párszi grafologusnót. Timisoara-Temesvár, II., Inocentiu K. utca 29. szám. Egy beszélgetés 50 le. (1515)

Felkérjük azt az asszonyt, aki a Vacarescu-utcánál leszállt a 3. sz. villamosról és magával vitt két r. bört és egy kucs-csomót tartalmazó sarat otthagyva az ő üres kosarát, vel felismertük, az elvitt holmikát, le a Biruinta című jap Timisoara-temesvári kiadóhivatalban, mert ellenkező eset. (1514)

Ma szombaton nagy disznótoros vacsora, vargabéléssel, Eljett-terem, Arad (volt Ioan Calvin-utca). (2717)

PÁLYÁZATI HIRDETÉS.

A Peregul-mic-kisperegi református egyház presbiteriuma pályázatot hirdet a másodtanítói, illetve helyettes kántorai állásra. Fizetés: 27 Hl. 15 buza, 17 Hl. 75 liter árpa, 10 kis (1100 négyzetöl) föld. Adóját az egyház fizeti. A múlt évi hasznából 4160 volt. 9 köbméter kemény hasab tűzbeszállítva. Korpótlék (mult évi 5000 leiben megállapítva.) Államsegélyért a egyház nem szavatol. Háztartás, melléképületekkel, kerttel. Kötelessége: A presbiterium által bízott osztályok tanítása, kántor helyettesítése, mindenemü belmissziói munkában segítkezés. Pályázati kérvény 3 héten belül a peregul-mic-kisperegi (jud. Arad), református lelkesítő hatóság adandók be. Pályázhatnak tanítók is. Személyes megjelenés ajánlott, de költsége csak a megválasztásnak térítetik meg. Állás szeptember 1-én foglalandó el.

Presbiterium

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliomtejkrem, liliom-tejszappant és liliompude három színben. Kapható kizárólag

Városi Gyógyszertárban

a „Fekete Sas” az Arad Szarvas épületében

Timisoara I., Piața I. C. Bratianu

HÍRDESEK a DELI HIRLAPBAN

CIRCUS EMIL KRATEYL Timisoara, I., Badea Cartan-tér.

Műsora 10-kor u. műsorról a legkiválóbb ariszták és ökölvívók felléptével. Csütörtök, szombat és vasárnap d. u. fé. 5-kor mat

Societatea Națională de Editură și Arte Grafice „Dacia Traiană” Timisoara.